

Голові Разової спеціалізованої вченої ради ID 8842
Львівського державного університету
фізичної культури ім. Івана Боберського,
доктору педагогічних наук, професору
Данилевич М.В.

Рецензія

рецензента доктора наук з фізичного виховання та спорту,
професора Боднар Іванни Романівни на дисертаційну роботу
Кухар Мар'яни Михайлівни за темою «Корекція функціонального стану
студентів підготовчої медичної групи», подану на здобуття наукового
ступеня доктора філософії (PhD) з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка,
за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт

Актуальність обраної теми дослідження зумовлена зростаючою кількістю студентів, які через відхилення у стані здоров'я зараховуються до підготовчої медичної групи, та потребують спеціальних підходів до фізичного виховання. В умовах освіти, що супроводжується низькою руховою активністю, стресовими навантаженнями та незбалансованим способом життя, корекція функціонального стану студентів цієї категорії набуває особливої значущості. Недостатній рівень фізичної підготовленості, порушення серцево-судинної, дихальної систем та опорно-рухового апарату можуть негативно впливати на адаптаційні можливості студентів, їхню працездатність та якість життя. Водночас, ефективні методи фізичного виховання та корекції функціонального стану в рамках освітнього процесу залишаються недостатньо розробленими та впровадженими.

Сучасні підходи до фізичного виховання студентів підготовчої медичної групи мають базуватися на індивідуалізації навантажень, впровадженні відновлювальних методик та використанні сучасних технологій моніторингу фізичного стану. Важливим завданням є розроблення програм, що сприятимуть не лише поліпшенню функціонального стану студентів, а й підвищенню їхньої мотивації до здорового способу життя та самостійної рухової активності. Дослідження цієї проблематики є важливим як для підвищення ефективності фізичного виховання у закладах вищої освіти, так і

для профілактики хронічних захворювань у молодіжному середовищі. Таким чином, необхідність наукового обґрунтування та розроблення ефективних підходів до корекції функціонального стану студентів підготовчої медичної групи визначає актуальність цієї дисертаційної роботи.

Результати оцінювання наукового рівня дисертації і наукових публікацій здобувача. Науковий рівень дисертаційної роботи, поданої до рецензування, є достатнім. Авторка дотрималася встановлених вимог щодо структури та змісту наукової праці. Матеріал дисертації логічно структурований, відповідно оформлений, послідовно описаний. Дисертаційна робота складається з анотацій, змісту, переліку умовних скорочень, вступу, 5-ти розділів, висновків, списку використаних джерел і додатків. Дисертацію викладено на 239 сторінках, з яких 170 сторінок – основний текст; ілюстровано 28 таблицями та 11 рисунками. Список покликань містить 211 джерел, з яких 26 написані англійською мовою. Авторка сформулювала актуальні наукові завдання та успішно вирішила їх у процесі дослідження. Дисертація написана українською літературною мовою з дотриманням норм наукового стилю викладу.

Наукові публікації здобувача відповідають обраній тематиці дисертації, відображають основні наукові результати дослідження та мають належний теоретико-методичний рівень. Загалом за темою дисертації опубліковано 18 друкованих праць; 11 наукових статей відображають основні наукові результати дисертації, серед них 1 наукова стаття – у закордонному періодичному виданні, внесеному до міжнародної наукометричної Web of Science, та 10 – у фахових виданнях України категорії Б. Ще 7 публікацій засвідчують апробацію матеріалів дисертації. Кількість і обсяг публікацій відповідають вимогам, наукові та прикладні результати в опублікованих роботах викладені повністю. Основні теоретичні положення та результати дослідження оприлюднено під час 12 міжнародних наукових конференцій.

Новизна представлених теоретичних та експериментальних результатів проведених здобувачем досліджень. Наукова новизна роботи полягає в

теоретичному обґрунтуванні та експериментальній перевірці програми корекції функціонального стану студентів підготовчої медичної групи, яка має чітку структуру (цільовий, змістовий, організаційний і результативний блоки) та забезпечує комплексний підхід до корекції функціонального стану студентів. Суттєвий науковий внесок автора в галузь складає встановлення найчисельніших груп захворювань (зору, ОРА та ССС і СД) у студентів, які належать до підготовчої медичної групи. Наукову цінність також становить інтеграція у програму як корекційних вправ, так і елементів спортивних ігор і гімнастики, що забезпечує варіативність, а також сприяє мотивуванню до участі в заняттях.

Практичне значення дисертації є беззаперечним. Результати дослідження вже впроваджені у низці закладів вищої та післядипломної освіти України, що підтверджується відповідними актами. Розроблені методичні рекомендації можуть бути застосовані на практиці: у професійній діяльності, освітньому процесі. Їх можуть використовувати як викладачі фізичного виховання, так і адміністрації закладів для вдосконалення роботи зі студентами підготовчої медичної групи.

Окремо варто відзначити особистий внесок дисертантки у формулювання проблематики, розроблення та апробацію програми, проведення експерименту та аналіз отриманих результатів. Робота виконана на високому науковому рівні, є завершеним, самостійним дослідженням, що має теоретичну новизну та значну практичну цінність.

Рівень наукової обґрунтованості результатів дисертаційної роботи.

Результати дослідження подано з логічним обґрунтуванням; на їх основі зроблено виважені висновки та запропоновано практичні рекомендації. Отримані здобувачем наукові положення, висновки і рекомендації, сформульовані у дисертації, обґрунтовані за допомогою адекватно дібраних меті і завданням дослідження методам і методикам наукового пошуку, залученням, застосуванням коректних методів статистичної обробки отриманих результатів. Достатній рівень обґрунтованості обумовлено

сукупністю вивірених методологічних і теоретичних складових дослідження; аналізом достатньої кількості сучасних наукових праць з проблематики дослідження (211, з них 26 латиницею) джерел інформації; достатньою тривалістю дослідження (5 років – констатувальний, і рік – формувальний експеримент), представницькою вибіркою (3259 осіб на констатувальному етапі дослідження, по 33 особи в КГ та ЕГ) та коректною математико-статистичною обробкою емпіричних даних.

Рівень виконання поставленого наукового завдання. Мета дослідження – науково обґрунтувати, розробити та експериментально перевірити ефективність програми корекції функціонального стану студентів підготовчої медичної групи засобами фізичного виховання, та його завдання чітко сформульовані, і відповідають темі і логіці дослідження.

Оволодіння здобувачем методологією наукової діяльності. Методологічна база дослідження є ґрунтовною та багатовимірною – авторка застосувала комплекс теоретичних, емпіричних, педагогічних, антропометричних і статистичних методів, що дозволило провести всебічний аналіз функціонального стану студентів на етапах до та після впровадження програми. Експериментальна частина дослідження ретельно спланована, результати – статистично достовірні та переконливо свідчать про ефективність запропонованої корекційної програми.

Відсутність порушення академічної доброчесності, фабрикації; фальсифікації у дисертації та/або наукових публікаціях здобувача.

Порушень академічної доброчесності не виявлено, а використання текстових запозичень супроводжується посиланням на відповідні джерела зі списку літератури долученого до тексту дисертаційної роботи.

Зауваження, запитання і побажання до дисертаційної роботи.

У назвах деяких підрозділів дисертації акцент зроблено на інструментах дослідження, що не завжди є доцільним, адже з наукової точки зору першочергове значення має не стільки використаний метод чи засіб, скільки отриманий результат і його валідність. Рекомендується у подальших

публікаціях робити наголос насамперед на суті досягнутих наукових результатів, а не на інструментарії, яким вони були отримані. (1.1.Аналіз досліджень морфо-функціонального стану студентів на сучасному етапі. 3.2.Моніторинг стану здоров'я студентів I – II курсів. 3.3. Моніторинг скерованості студентів до підготовчої медичної групи. 4.1. Обґрунтування програми корекції функціонального стану студентів підготовчої медичної групи. 4.2. Експериментальна перевірка впливу програми на фізичну підготовленість студентів підготовчої медичної групи. 4.3. Оцінка ефективності програми за показниками фізичного розвитку та функціонального стану студентів підготовчої медичної групи).

Перший пункт наукової новизни – виокремлення студентів підготовчої медичної групи з основного відділення в окреме відділення під час занять – ґрунтуються на даних опитування 47 осіб одного ЗВО. На констатувальному етапі дослідження – для з'ясування структури захворюваності студентів підготовчої медичної групи, інтересу до тематичного наповнення лекційного матеріалу і видів рухової активності під час занять з фізичного виховання – брали участь студенти одного ЗВО, що свідчить про обмеженість вибірки у цих питаннях. Було б бажано розширити вибірку, залучивши студентів з інших регіонів, або аргументувати її репрезентативність.

Рисунки 3.4–3.6 не є достатньо інформативними: групування даних за нозологіями ускладнює сприйняття загальної динаміки. Доцільніше було б представити інформацію у розрізі років (2020–2024), що дозволило б забезпечити узгодженість показників і коректну інтерпретацію.

У тексті висновків трапляються надмірні повтори та громіздкі формулювання. Наприклад, інформацію про підтвердження ефективності програми слід було б викласти лаконічніше, виділивши ключові показники.

Відповідність дисертації вимогам, що пред'являються до дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії. Дисертаційна робота Кухар Мар'яни Михайлівни за темою «Корекція функціонального стану студентів підготовчої медичної групи», є закінченою науковою роботою, яка містить нове вирішення

актуальної науково-прикладної проблеми сучасної системи фізичного виховання в закладах вищої освіти, пов'язаної із обґрунтуванням, розробленням програми корекції функціонального стану студентів підготовчої медичної групи в процесі фізичного виховання та експериментальною перевіркою її ефективності. За оформленням і структурою дисертаційна робота відповідає основним вимогам, представленим до дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора філософії.

Висновок. Дисертаційна робота Кухар Мар'яни Михайлівни за темою «Корекція функціонального стану студентів підготовчої медичної групи» є завершеним самостійним дослідженням, має наукову новизну та практичне значення відповідає вимогам наказу МОН України № 40 від 12.01.2017 р. «Про затвердження вимог до оформлення дисертації (зі змінами), «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (Постанова Кабінету Міністрів України від 12.01. 2022 р. № 44), а її автор **Кухар Мар'яна Михайлівна** заслуговує присудження наукового ступеня доктора філософії (PhD) з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт.

Рецензент:

доктор наук з фізичного виховання та спорту, професор,
професор, завідувач кафедри теорії і методики фізичної культури
Львівського державного університету фізичної культури
імені Івана Боберського

Іванна Боднар

Підпис Боднар І.Р. засвідчую

Проректор з науково-педагогічної

роботи та міжнародних зв'язків

доктор наук з фізичного виховання та спорту,

професор

Мар'ян Пітин